

STAN ŚRODOWISKA NATURALNEGO W POLSCE

Środowisko jest naszym otoczeniem i miejscem do życia. Kształtuje zjawiska hydrologiczne i procesy glebotwórcze, dostarczając pitnej wody i pożywienia. Aktywnie uczestniczy w procesach obiegu materii i energii w przyrodzie, zapewniając zasoby i surowce, pochłaniając odpady i zanieczyszczenia.

Reguluje panujące na ziemi warunki klimatyczne i skład powietrza, którym oddychamy. Często zapominamy jednak, że zależność ta jest obustronna, stan środowiska naturalnego determinuje jakość życia człowieka, a wszystkie aktywności podejmowane przez człowieka znacząco wpływają na jakość środowiska.

Środowisko naturalne jest kapitałem, z którego czerpanie umożliwiło człowiekowi wspinanie się na coraz wyższe szczeble gospodarczego i społecznego rozwoju. Przez tysiące lat człowiek współistniał w harmonii z innymi gatunkami, nie odciskając znacząco na Ziemi wpływu swojej obecności.

Jednak od czasów rewolucji przemysłowej pozycja człowieka stała się dominująca, a antropopresja osiągnęła poziom zagrażający jego przyszłej egzystencji. Lata nadmiernej eksploatacji zasobów, zwłaszcza tych nieodnawialnych, i nieracjonalne gospodarowanie odpadami doprowadziły do degradacji środowiska i zaburzenia jego naturalnych struktur, przekraczających jego pojemność i zdolność regeneracji. Dopiero współcześnie zaczęto zdawać sobie sprawę, że nasza planeta, a więc kapitał, z którego czerpie ludzkość, to układ ograniczony, a jego elementy są od siebie silnie zależne.

Wiek XX obudził świadomość ekologiczną, dzięki czemu środowisko zaczęto pojmować holistycznie oraz zaczęto podejmować działania mające na celu redukcję negatywnego oddziaływania człowieka na środowisko i zapewnienie możliwie najlepszych warunków życia przyszłym pokoleniom.

Na co dzień zapominamy, że środowisko to nie tylko szumiące lasy, śpiew ptaków w parku czy górskie powietrze, a więc miejsca, w które udajemy się w wolnym czasie lub podczas urlopu.

Środowisko współczesnego człowieka to przemysł, gleby, na których uprawiane jest nasze pożywienie, i opakowania, w których je kupujemy. To pola elektromagnetyczne umożliwiające szybką i łatwą komunikację oraz komfort, który odczuwamy po powrocie do domu z hałaśliwego biura. Dlatego ważne jest ciągle monitorowanie stanu wszystkich komponentów środowiska, analiza zebranych danych i wyznaczanie na ich podstawie długoterminowych kierunków zrównoważonego rozwoju państwa zgodnie z zasadami zielonej gospodarki. Przywrócenie środowiska do dobrego stanu i jego utrzymanie jest nadrzędnym celem polityki ochrony środowiska.

Środowisko to układ zamknięty, w którym każdy element oddziałuje na pozostałe. Głównymi czynnikami sprawczymi, wpływającymi na stan środowiska i dynamikę zmian, są rozwój gospodarczy i sytuacja demograficzna.

Ważnym elementem tego systemu jest człowiek, który poprzez swoje działania znacząco wpływa na otoczenie, a w relacji zwrotnej jego zdrowie i dobrobyt zależą od jakości środowiska, które zamieszkuje.

Wysoki poziom konsumpcji energii, niewłaściwe postępowanie z odpadami i brak poszanowania zasobów środowiska, zwłaszcza tych nieodnawialnych, to problemy, którym współczesna Polska musi sprostać zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju i koncepcją zielonej gospodarki.

Zgodnie z art. 25 b ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2013 r., poz. 686, z późn. zm.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska opracowuje, nie rzadziej niż raz na 4 lata, raport o stanie środowiska w Polsce.

Raporty o stanie środowiska opracowywane przez GIOŚ zawierają ocenę komponentów środowiska i oddziaływań objętych wieloletnim programem monitoringu środowiska, a analiza zagadnień prezentowana jest w układzie przyczynowo-skutkowym.

Podstawę do prezentacji stanu środowiska stanowią zweryfikowane dane i informacje uzyskane w ramach realizacji zadań państwowego monitoringu środowiska wykonywanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska.

Raporty o stanie środowiska przedstawiają informację o środowisku w czytelny i przystępny sposób. Bazują na dostępnych wynikach programów badawczych.

Ostatni taki raport opracowano w 2018 roku i jest dostępny w całości w Internecie.

Zachęcam do zapoznania się.

Pamiętajcie - proste i codzienne decyzje mogą wpłynąć na środowisko, w którym żyjemy.

Katarzyna Jankowska